

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie reptielen

Griekse landschildpad

Testudo hermanni

Griekse landschildpadden zijn schildpadden die veel ruimte nodig hebben. Als u ruimte genoeg heeft voor een groot terrarium, zijn deze dieren erg boeiend om te houden. Ze zijn overdag actief en kunnen goed graven en klimmen. In de zomertijd kunnen deze dieren buiten gehouden worden in een geschikt buitenverblijf.

Kies het juiste dier voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of de Griekse landschildpad het huisdier is dat u zoekt.

Algemeen

De Griekse landschildpad (*Testudo hermanni*) is een schildpad die veel ruimte nodig heeft. Hij kan binnen en in de zomer ook buiten gehuisvest worden. De Griekse landschildpad heeft een rond schild. De kleur van het schild kan variëren van bruin tot zwart met gele vlekken. Hoe ouder de schildpad is, hoe lichter de kleur van het schild wordt. Het gewicht van een volwassen Griekse landschildpad ligt tussen de twee en drie kilogram. Gemiddeld worden deze dieren ongeveer twintig tot dertig centimeter groot. Griekse landschildpadden kunnen erg oud worden, de levensverwachting kan oplopen tot wel 100 jaar.

Verschillende varianten

De Griekse landschildpad kent drie ondersoorten, namelijk *Testudo hermanni hermanni*, *Testudo hermanni boettgeri* en *Testudo hermanni hercegovinensis*. Deze laatste ondersoort is pas recentelijk onderscheiden. De ondersoorten verschillen iets van elkaar in grootte en kleur.

Van nature

De Griekse landschildpad komt van oorsprong voor in Zuid-Europa en de Balkan. Deze schildpad is vooral te vinden op de steppen, op weiden en in droge bossen. Als Griekse landschildpadden in een gebied leven waar voldoende voedsel te vinden is, kunnen ze goed samen leven. Als voedsel schaars is, komen ze alleen samen in de paartijd. Deze schildpadden zijn overdag actief en kunnen goed graven en klimmen. Ze hebben zonlicht nodig om zich te warmen en om vitamine D aan te maken. 's Ochtends kan men ze dan ook vaak zien zonnen.

Huisvesting

Bij het opzetten, inrichten en onderhouden van een terrarium komt heel wat kijken. In de handleiding over terrariumtechniek leest u hoe u dat aan kunt pakken.

Griekse landschildpadden kunnen worden gehuisvest in een terrarium en kunnen in de zomermaanden buiten gehouden worden. De temperatuur in het terrarium moet overdag rond de 25 graden Celsius ($^{\circ}\text{C}$) liggen en 's nachts rond kamertemperatuur. Overdag is er een warmtespot nodig waaronder de temperatuur tussen de 35 en 40 $^{\circ}\text{C}$ ligt. Daarnaast hebben schildpadden een UV-lamp nodig om, die direct naast de warmtelamp hangt, om vitamine D3 te kunnen aanmaken. Deze lamp dient minstens elke 6 maanden te worden vervangen omdat de UV-b-component, die niet zichtbaar is voor mensen, uit de lamp verdwijnt.

Een verblijf voor Griekse landschildpadden moet zo groot mogelijk gemaakt worden, met een minimale afmeting van drie vierkante meter voor een paartje volwassen schildpadden. Het is erg belangrijk dat het verblijf tochtvrij is. Het wordt afgeraden om landschildpadden los door de kamer te laten lopen.

Als bodemsubstraat kunt u gebruik maken van bijvoorbeeld gras en kokosvezelsubstraat. Houtsnippers en zand zijn gevaarlijk, omdat zij voor verstoppingen kunnen zorgen. Daarnaast hebben volwassen vrouwtjes een gedeelte nodig met vochtig bodemsubstraat waar zij hun eieren in kunnen leggen.

Het bodemsubstraat dient licht vochtig te zijn, zeker op de plek waar de schildpad slaapt. Wordt het dier gehouden op een te droog substraat, dan zal het een schild ontwikkelen dat bultvorming laat zien. Daarnaast heeft het dier dan een grotere kans op het ontwikkelen van levensgevaarlijke blaasstenen. De schildpad moet zich helemaal kunnen ingraven in het bodemsubstraat.

Hoewel Griekse landschildpadden via hun voedsel al wel wat vocht binnenkrijgen, is het belangrijk om ook voor een waterbak te zorgen, waar de schildpad uit kan drinken. Zorg dat de schildpad hier niet in kan verdrinken! Veel schildpadden vinden het fijn om ook te badderen en/of te poepen in het water. Het is daarom noodzakelijk om minimaal dagelijks en vaak zelfs meerdere keren per dag de waterbak schoon te maken en het water te verversen.

Het is verstandig om de schildpadden in de warme maanden (april – september) buiten te huisvesten. Zorg ervoor dat er veel plekken zijn waar ze in de zon kunnen zitten en maak ook plekken waar ze beschut zijn tegen de weers elementen. Ze hebben een schuilhok nodig, bijvoorbeeld een glazen kasje met een warmtelamp die aan is op koele dagen. Het kasje moet, zo geplaatst zijn dat het door de zon beschenen wordt.

Griekse landschildpadden kunnen goed graven en klimmen en zullen dus makkelijk ontsnappen uit een buitenverblijf. De omheining moet daarom minstens 50 centimeter in de grond zijn ingegraven. Boven de grond moet de omheining glad zijn met bijvoorbeeld een naar binnen overhangende bovenkant, zodat de schildpadden er niet overheen kunnen klimmen. De omheining moet minstens twee keer zo hoog zijn als de lengte van het schild van de grootste schildpad.

Winterslaap

In het wild houdt de Griekse landschildpad een winterslaap. Normaal gesproken duurt een winterslaap ongeveer vier tot zes maanden, vanaf november. Er zijn verschillende meningen over het houden van een winterslaap in gevangenschap. Men is het er niet over eens of het invloed heeft op het welzijn en de voortplanting van de Griekse landschildpad. In gevangenschap wordt de natuurlijke situatie van een dier zo goed mogelijk nagebootst om zo een optimale gezondheid te bereiken. Om die reden zorgen eigenaren er over het algemeen voor dat Griekse landschildpadden ook in gevangenschap een winterslaap houden.

Als een schildpad een zwakke gezondheid heeft of gedurende langere tijd een verkeerde voeding heeft gekregen, is de kans aanwezig dat hij een winterslaap niet overleeft. Zeer jonge dieren kunnen ook in winterslaap gaan, dit gebeurt in de natuur ook. Voor de zekerheid kan deze winterslaap in gevangenschap korter zijn.

Als u uw Griekse landschildpad niet in winterslaap wilt laten gaan, houdt u de temperatuur constant en blijft u uw schildpad gewoon voeren. Als u uw schildpad wel in winterslaap wilt laten gaan, verlaagt u de temperatuur in enkele weken tijd tot ongeveer vijf graden Celsius. Hierbij laat u de daglengte afnemen tot het donker blijft en stopt u met voeren. Als de schildpad eenmaal gestopt is met eten is het goed om hem een paar keer te baden in lauw water. Dit stimuleert het legen van het darmkanaal. Als het darmkanaal niet leeg is, kunnen de voedselresten bederven tijdens de winterslaap. Hierdoor kan de schildpad ziek worden en eventueel zelfs sterven.

Als de schildpad eenmaal inactief is geworden, is het belangrijk de temperatuur constant te houden. Zorg er in ieder geval voor dat de temperatuur nooit onder het vriespunt komt. Om daar voor te zorgen, kunt u uw Griekse landschildpad het beste binnen houden tijdens de winterslaap. U kunt de schildpad in een krat of kist zetten met genoeg isolatiemateriaal, zoals bladeren of stro. Zorg ervoor dat dit substraat niet te vochtig, maar ook niet te droog is. Plaats de kist of krat in een voldoende koele kelder of in een koelkast.

Het is belangrijk om uw schildpad regelmatig te controleren, kijk dan of uw schildpad niet voortijdig wakker is geworden en of hij niet te veel is afgevallen. Is de schildpad meer dan 5% in lichaamsgewicht afgenomen, laat hem dan wakker worden. De winterslaap is voor dat jaar dan afgelopen.

Als u de schildpad weer wakker wilt laten worden, verhoogt u de temperatuur weer naar de oorspronkelijke temperatuur. Dit moet in één of twee dagen gebeuren, omdat de schildpad anders

te veel energie verliest tijdens het ontwaakproces. Om de organen te stimuleren, moet u uw Griekse landschildpad weer laten baden in lauw water. Dit helpt ook om het vochtgehalte weer op peil te brengen.

Verzorgen en hanteren

U kunt een Griekse landschildpad oppakken met twee handen aan weerszijden van het schild. Houd uw handen in het midden, zodat u niet gekrabd kunt worden. Bij jonge schildpadjes moet u uitkijken dat u niet te hard in het schild knijpt. Zij hebben namelijk nog een vrij zacht schild en kunnen daardoor beschadigen. Dat geldt ook voor oudere dieren die te weinig calcium in hun voeding krijgen, of te weinig worden blootgesteld aan UV-licht.

Schildpadden kunnen de Salmonella bacterie bij zich dragen en deze overdragen op mensen, was daarom altijd uw handen nadat u met uw schildpad of zijn verblijf in contact bent geweest.

Haal dagelijks voedselresten en ontlasting uit het terrarium en vervang regelmatig de bodembedekking.

Voeding

De Griekse landschildpad heeft maar een klein bekje. Voordat hij zijn voedsel opeet, maakt hij het eerst klein met zijn voorpoten. Voer uw Griekse landschildpad dagelijks, let op dat u niet te veel voert. Soms wordt er gezegd dat u net zoveel moet voeren als dat de schildpad op kan, maar in dat geval krijgt het dier te veel binnen. De schildpad zal dan onnatuurlijk snel gaan groeien, hetgeen risico's voor de gezondheid oplevert. Bied het voedsel aan op een voederplateau, zodat de schildpad geen bodemsubstraat binnenkrijgt.

In het wild bestaat het grootste deel van de voeding van de Griekse landschildpad uit planten. Daarnaast eten ze ook weleens een slak of een worm. U kunt schildpaddenvoer in de dierenpeciaalzaak kopen, maar dit is geen compleet voer. Voer dus bij voorkeur verse vezelrijke groenten, zoals witlof, andijvie, en paardenbloemblad. Geef geen fruit, dit bevat te veel suikers voor de schildpad. Om ervoor te zorgen dat uw schildpad voldoende calcium binnenkrijgt, moet al het voer altijd rijkelijk bestrooid zijn met een goed mineralenpreparaat. Tevens kunt u sepia en eierschalen geven. Dit is vooral belangrijk voor vrouwtjes die eieren leggen en voor jonge, groeiende dieren.

Voortplanting

Bij de Griekse landschildpad is het verschil tussen mannetjes en vrouwtjes pas te zien als zij ongeveer de volwassen grootte bereikt hebben. Bij een gezonde groeisnelheid is dit na ongeveer acht jaar. De mannetjes hebben een langere en dikkere staart dan de vrouwtjes en het onderschild van de mannetjes heeft een lichte deuk.

Mannetjes van de Griekse landschildpad kunnen al geslachtsrijp zijn na ongeveer drie tot vijf jaar. Vrouwtjes kunnen al geslachtsrijp zijn op een leeftijd van vier tot zes jaar. Dit zijn dan echter vaak dieren die een te snel groeipatroon hebben gehad door te veel en te eiwitrijke voeding.

Na een paring kan het vrouwtje sperma opslaan, en dit tot enkele jaren later nog gebruiken om eieren te bevruchten. Een vrouwtje legt per keer één tot twaalf eieren. Ze broedt de eieren niet zelf uit, maar begraaft ze in het zand. Na ongeveer twee tot drie maanden, afhankelijk van de broedtemperatuur, komen de eieren uit. De jongen zijn dan gelijk zelfstandig.

Ziekten en aandoeningen

De Griekse landschildpad kan lijden aan verkoudheid, luchtwegproblemen en ontstekingen. Daarnaast komt schildrot voor en kunnen de schildpadden geïnfecteerd zijn met wormen en andere parasieten. Het kan verstandig zijn om regelmatig de mest van uw schildpad te laten controleren op worminfecties.

Een zieke schildpad kunt u onder andere herkennen aan een vieze neus of bek, te zachte ontlasting, beschadigingen aan huid of schild, slechte eetlust of ongewoon weinig activiteit. Neem bij twijfel contact op met een dierenarts die aantoonbaar ervaring heeft met reptielen.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van Griekse landschildpadden is weinig specifieke ervaring nodig. Zorg er wel voor dat u zich van tevoren goed informeert.

Aanschaf en kosten

De Griekse landschildpad valt onder CITES bijlage II en EU bijlage A, dit betekent dat u een CITES certificaat nodig heeft om dit dier te mogen houden. Bij aankoop moet u deze CITES papieren erbij krijgen. CITES is opgesteld om de handel in bedreigde dier- en plantensoorten en de producten daarvan te reguleren.

Griekse landschildpadden kunt u kopen bij een gespecialiseerde reptielenwinkel of bij kwekers. De prijzen van een Griekse landschildpad beginnen bij enkele tientallen euro's. Voor een terrarium voor een koppel volwassen Griekse landschildpadden bent u minstens enkele honderden euro's kwijt. Terugkerende kosten zijn die voor voer, verlichting en verwarming. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt.

Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren biedt onafhankelijke en betrouwbare informatie over het houden van huisdieren.

Versie: augustus 2018

©LICG

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl